

§ 5. *Indulgentia pro oratione mentali.*

Indulgentia *plenaria* semel in singulis mensibus Christifidelibus qui quotidie per horae dimidium aut saltem quadrantem orationi mentali devote vacaverint dummodo vere poenitentes, confessi ac sacra Synaxi refecti aliquo temporis spatio ad mentem Summi Pontificis oraverint.

Indulgentia *septem annorum totidemque quadragenarum* singulis vicibus Christifidelibus qui publice in Ecclesiis sive alibi, vel etiam privatim modum edocuerint quo oratio mentalis facienda est, itemque iis qui hunc modum didicerint, dummodo singulis vicibus peccata confessi sacra Synaxi fuerint refecti.

Indulgentia item *plenaria* semel quolibet anno mense, die cuiusque arbitrio eligendo, iis qui assidue modum vacandi orationi mentali vel edocuerint, vel didicerint, si praefato die vere poenitentes, confessi ac sacra Synaxi fuerint refecti itemque pie oraverint ad mentem Summi Pontificis (*Raccolta*, pag. 480).

§ 6. *Indulgentia pro Ps. De profundis.*

Christifideles devote recitantes flexis genibus Psalmum *De profundis* vel orationem Dominicam et orationem Angelicam cum versiculo *Requiem aeternam* etc., ad signum campanae vel hora noctis prima, vel ante aut post primam noctis horam iuxta eu- iusque loci consuetudinem, vel etiam hora *circiter* noctis prima pro locis ubi campana minime pulsari soleat acquirunt indulgentiam 1º quotidie *centum*

dierum; 2º *plenariam* semel in anno si quotidie anno integro praefatas preces uti supra recitaverint, si mulque die eorum arbitrio eligendo vere poenitentes, confessi ac sacra Synaxi refecti, iuxta mentem Summi Pontificis oraverint (*Raccolta* pp. 456, 457).

Insuper, ex Rescripto S. Cong. Indulg. diei 3 Februarii 1888, Christifideles ter praefatum Psalmum cum versiculo *Requiem aeternam* etc. in die devote recitantes indulgentiam *quinquaginta dierum*, defunctis quoque applicabilem, qualibet vice lucrantur. (*Acta S. Sedis* vol. xx. pag. 478).

§ 7. *Indulgentia pro Signo Crucis.*

Christifideles qui corde contrito ac devoto proferentes verba “In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti”, signo crucis se signaverint, indulgentiam, qualibet vice, *quinquaginta dierum* consequuntur; si vero idem peregerint sumentes etiam aquam benedictam indulgentiam *centum dierum*, qualibet item vice, lucrantur (*Raccolta* pp. 16, 17).

CAPUT II.

De indulgentiis realibus.

Cum quaedam *communia* sint omnibus indulgentiis realibus, quaedam vero *specialia*; hinc loquemur de iisdem 1º in *communi* et 2º in *particulari*.

Art. I.

DE INDULGENTIIS REALIBUS IN COMMUNI.

Pro *applicatione* indulgentiarum ex parte dantis, si est inferior Papa requiritur:

1º ut facultatem habeat;

2º ut obiectum seu rem, si necessaria sit benedictio, manu benedicat, et quidem adhibita formula praescripta, si quae requiritur, etiam si quis habuerit facultatem immediate a S. Sede, uti v. gr. pro corona S. Dominici et Septem Dolorum (D. 401. 29 Februar. 1844);

3º unica benedictione possunt benedici in globo plura obiecta (D. 363. 12 Mart. 1855);

4º Qui habet facultatem benedicendi cruces etc. eisque applicandi indulgentias, etiam pro se ipso cruces et rosaria benedicere potest, hisque utendo sibi quoque indulgentias lucrari. S. I. C. die 16 Iulii 1887 (*Acta S. Sedis* xx. 63).

5º Sacerdos qui habet facultatem tantum privatim indulgentias applicandi piis rebus non potest eas in fine officii publici applicare iisdem rebus depositis super aliquo altari, quod designavit (D. 359. 6 Maii 1852); et generatim non potest ea facultate uti publice, v. gr. in ecclesia vel oratorio coram fidelibus inibi congregatis et res benedicendas manu tenentibus (D. 313. 7 Ian. 1843).

ex parte obiecti seu rei;

requiritur 1º in genere ut obiectum seu res habeat conditiones requisitas a iure: quare si agatur de applicanda indulgentia v. gr. sacrae imagini in ecclesia publicae venerationi exponendae, imago habere debet conditiones a iure requisitas;

2º in specie si agatur de crucibus, coronis etc. destinatis pio fidelium usui, requiritur a) ex parte materiae ut solida sint; b) ex parte formae ut confecta sint iuxta formam statutam; quare si agatur

de numismatibus, requiritur ut saltem ex una parte referant imaginem Sancti descripti in martyrologio et canonizati (Decretum S. R. C. die 16 Iunii 1674); et a fortiori D. N. I. C., B. M. V. (Cardellini n. 2552 vol. 2. pag. 330). Dixi ex una parte, ex alia enim possunt referre imaginem Beati, templi, atque etiam Pontificis etc. (Fr. Theod. p. II. c. III. § VI.);

3º uni eidemque rei, v. gr. uni coronae possunt applicari diversae indulgentiae: sed qui diversas illas indulgentias lucrari vult, debet renovare opera praescripta iterabilia (D. 249. 29 Feb. 1820).

Pro lucratione indulgentiarum:

in genere nihil aliud dici potest, nisi quod observentur conditiones in concessionibus apposita; sic v. gr. ad lucrandas indulgentias Apostolicas per recitationem Rosarii mediante corona, non requiriatur ut corona manu teneatur et volvatur, ut requiritur pro lucrandis indulgentiis coronae S. Dominici.

Pro cessatione indulgentiarum:

1º in genere cessant indulgentiae si res destruantur vel in toto vel in maiori parte, ut puta si "numisma notabiliter frangeretur, ut Sancti imaginem non referret, quia idem numisma moraliter minime remaneret", (Fr. Theod. p. II. c. III. § V.). Advertendum autem est a) quod quando crucifixus benedicitur indulgentia cadit in solum Christum ita ut possit ex una cruce in aliam trasferri, absque periculo amittendi indulgentiam illi adnexam (D. 281. 11 Aprilis 1840); b) quoad coronas, indulgentiae applicantur globulis; quare potest mutari numisma quin amittantur indulgentiae;

2º in specie quoad res et obiecta indulgentiis di-

tata quae fidelibus distribuuntur, indulgentiae amittuntur a) si vendantur: quare qui emit coronas, cruces, numismata etc. ut ea distribuat, postquam benedicta fuerint, non potest a suscipientibus repetere pretium absque periculo amittendi indulgentias (D. 344. 12 Iulii 1849); quin imo si aliquid quocumque titulo sive pretii, sive permutationis, sive munieris, sive eleemosynae requiratur vel accipiat, indulgentiae ex hoc amittuntur (ex Decr. S. I. C. die 16 Iulii 1887; *Act. S. Sedis* xx pag. 63). “Questo caso però, bene notat Guerra, (*Il Tesoro delle sante Indulgenze* pag. 87) sarebbe diverso da quello nel quale una persona incaricasse un'altra di comprargli molti oggetti da benedire e questa li comprasse, facesse benedirli, e poi li recasse a chi gliene diede la commissione. Giacchè in questo caso non interverrebbe alcuna vendita o mercimonio, ma la seconda persona non sarebbe se non un mandatario della prima, e non avverrebbe passaggio di dominio degli oggetti benedetti, avendo il compratore immediato acquistato in nome e per conto dell'altro gli oggetti medesimi. „ b) Quando quis coronas etc. cum applicatione indulgentiarum benedictas sibi proprias fecit et iis usus fuit cum intentione lucrandi indulgentias non potest eas aliis tradere (D. 344. 12 Iulii 1847); neque etiam eas commodando aut precario dando (ex Decreto Alexandri VII 6 Feb. 1657 in *Append. ad Decr. authentica* pag. 447), dummodo non commodentur dumtaxat ad enumerandos calculos seu ad recitationem orationum, non vero ad lucrationem indulgentiarum, in quo casu non amitterentur indulgentiae (D. 151. 13 Feb. 1745).

Art. II.

DE INDULGENTIIS REALIBUS IN PARTICULARI.

§ 1. *De Indulgentiis Apostolicis.*

Indulgentiae apostolicae sunt plures indulgentiae tum *partiales* tum *plenariae*, inter quas est etiam indulgentia in *articulo mortis*, quae publicantur a singulis RR. PP. post eorum electionem, acquirendae a fidelibus qui detinent aliquod obiectum cui vel a R. P. vel ab eius Delegato huiusmodi indulgentiae adnexae fuerunt.

Quoad *conditiones pro applicatione* indulgentiarum, recole quae diximus supra articulo antecedenti; quoad *conditiones pro lucratione*, ad evitandas inutiles repetitiones remittimus lectorem ad Summarium quod subiicimus, in quo huiusmodi conditiones notatae sunt.

“ Ut ¹⁾ quis valeat indulgentias lucrari quas Summus Pontifex Leo XIII impertitur omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui retinent aliquam ex coronis, rosariis, crucibus, crucifixis, parvis statuis, ac numismatibus ab eadem Sanctitate Sua benedictis, requiritur:

1º Ut Christifideles in propria deferant persona aliquod ex enunciatis obiectis.

2º Quod si id minime fiat, requiritur ut illud in proprio cubiculo, vel alio decenti loco suaे habi-

¹⁾ *Indulgentiae quas SS. D. N. Leo Papa XIII impertitur.... Romae typis S. C. de Propaganda Fide, 1878.*

tationis retineant, et coram eo devote praescriptas preces recitent.

3º Excluduntur ab apostolicae benedictionis concessione imagines typis exaratae, depictae, itemque cruces, crucifixi, parvae statuae et numismata ex stamno, plumbo, aliave ex materia fragili seu consumptibili confecta.

4º Imagines repraesentare debent Sanctos, qui vel iam consueta forma canonizati, vel in martyrologiis rite probatis descripti fuerint.

Hisce praehabitis, indulgentiae, quae ex Summi Pontificis concessione ab eo acquiri possunt, qui aliquod ex supradictis obiectis retinet, et pia opera quae ad eas assequendas impleri debent, recensentur.

Quisquis saltem in hebdomada semel recitaverit coronam Dominicam vel aliquam ex coronis B. Virginis Mariae aut rosarium eiusve tertiam partem aut divinum officium, vel officium parvum eiusdem B. Virginis aut fidelium defunctorum, aut septem psalmos poenitentiales aut graduales, vel consueverit catechesim christianam tradere, aut carceribus detentos vel aegrotos in nosocomiis misericorditer invisere, vel pauperibus opitulari, aut Missae interesse, eamve peragere si fuerit Sacerdos: quisquis haec fecerit vere contritus et peccata sua confessus ad S. Synaxim accedit quolibet ex infrascriptis diebus, nempe Nativitatis Dominicæ, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, itemque diebus festis Sanctissimæ Trinitatis, Corporis Domini, Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis et Conceptionis B. V. Mariae, Nativitatis S. Ioannis Baptistae, S. Iosephi Sponsi eiusdem B. Mariae Virginis,

Ss. Apostolorum Petri et Pauli, Andreeae, Iacobi, Ioannis, Thomae, Philippi, Iacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Iudee, Matthiae, et omnium Sanctorum; eodemque die devote Deum exoraverit pro haeresum et schismatum extirpatione, catholicae fidei incremento, pace et concordia inter principes christianos, aliisque S. Ecclesiae necessitatibus; quolibet dictorum dierum plenariam indulgentiam lucrabitur.

Quisquis vero haec omnia peregerit in aliis festis Domini et B. V. Mariae, quolibet dictorum dierum indulgentiam septem annorum totidemque quadragenerum acquires: quavis Dominica vel alio anni festo indulgentiam quinque annorum totidemque quadragenerum lucrabitur: sin autem eadem alio quocumque anni die expleverit, centum dierum indulgentiam acquires.

Praeterea quisquis consueverit semel saltem in hebdomada recitare aliquam ex coronis aut rosarium, vel officium parvum B. Mariae Virginis, vel fidelium defunctorum, aut vesperas, aut nocturnum saltem cum laudibus, aut septem psalmos poenitentiales cum litiis adiectis precibus, quoties id peregerit, centum dierum indulgentiam consequetur.

Quisquis in mortis articulo constitutus animam suam devote Deo commendaverit, atque iuxta instructionem fel. rec. Benedicti XIV in Constit. quae incipit *Pia Mater* sub die 5 Aprilis 1747, paratus sit obsequenti animo a Deo mortem opperiri, vere poenitens, confessus et S. Communione refectus, et si id nequiverit, saltem contritus invocaverit corde, si labiis impeditus fuerit, SS. Nomen Iesu, plenariam indulgentiam assequetur.

Quisquis praemiserit qualemcumque orationem praeparationi Missae vel S. Communionis, aut recitationi divini officii, vel officii parvi B. M. Virginis, toties quinquaginta dierum indulgentiam acquireret.

Quisquis in carcere detentos aut aegrotantes in nosocomiis inviserit, iisque opitulatus fuerit, vel in Ecclesia christianam catechesim tradiderit, aut domi illam suos filios, propinquos et famulos docuerit, toties biscentum dierum indulgentiam lucrabitur.

Quisquis ad aeris campani signum, mane vel meridie aut vespere solitas preces, nempe *Angelus Domini*, aut eas ignorans recitaverit *Pater noster* et *Ave Maria*, vel pariter sub primam noctis horam edito pro defunctorum suffragio campanae signo dixerit psalmum *De profundis*, aut illum nesciens recitaverit *Pater noster* et *Ave Maria*, centum dierum indulgentiam acquireret.

Eamdem pariter consequetur indulgentiam, qui feria sexta devote cogitaverit de Passione ac morte Domini nostri Iesu Christi, terque orationem Dominicam et Salutationem Angelicam recitaverit.

Is qui suam examinaverit conscientiam, et quem sincere poenituerit peccatorum suorum cum proposito illa emendandi, devoteque ter recitavarit *Pater et Ave Maria* in honorem SS. Trinitatis, aut in memoriam quinque Vulnerum Domini nostri Iesu Christi quinques pronuntiaverit *Pater et Ave Maria* centum dierum indulgentiam acquireret.

Quisquis devote pro fidelibus oraverit, qui sunt in transitu vitae, vel saltem pro iis dixerit *Pater noster et Ave Maria*, quinquaginta dierum indulgentiam consequetur.

Omnis indulgentiae superius expositae a singulis Christifidelibus vel pro seipsis lucrificari possunt, vel in animarum Purgatorii levamen applicari.

Expresse declarari voluit Summus Pontifex supradictarum indulgentiarum concessione, nullatenus derogari indulgentiis a Praedecessoribus suis iam concessis pro quibusdam operibus piis superius recensitis: quas quidem indulgentias voluit omnes in suo robore plene manere.

Iubet deinde idem Summus Pontifex indulgentias Christifidelibus concessas, qui retinent aliquod ex praedictis obiectis iuxta decretum sa. me. Alexandri VII editum die 6 Februarii 1657 non transire ab illis pro quibus benedicta fuerint, vel illis quibus ab iis prima vice fuerint distributa: et si fuerit amissum vel deperditum unum alterumve ex iisdem obiectis, nequire ei subrogari aliud ad libitum, minime obstantibus quibusvis privilegiis et concessiobibus in contrarium: nec posse pariter commodari vel precario aliis tradi ad hoc ut indulgentiam communicent, secus eamdem indulgentiam amittent: itemque recensita obiecta benedicta, vix dum pontificiam benedictionem receperint, nequire venundari, iuxta decretum S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis tuendis praepositae editum die 5 Jun. 1721.

Praeterea idem Summus Pontifex confirmat decretum sa. me. Benedicti XIV editum die 19 Augusti 1752, quo expresse declaratur, vi benedictionis crucifixis, numismatibus etc., uti supra impertitiae, non intelligi privilegio gaudere altaria ubi huiusmodi obiecta collocata fuerint, neque pariter Missas quas Sacerdos eadem secum deferens celebraverit.

Insuper vetat, ne qui morientibus adsistunt benedictionem cum indulgentia plenaria in articulo mortis iisdem impertiantur cum huiusmodi crucifixis, absqne peculiari facultate in scriptis obtenta, cum satis provisum fuerit ab eodem Pontifice Benedicto XIV in praecitata Constit. *Pia Mater.*

Tandem Sanctitas Sua vult et praecipit praesentem elenchum indulgentiarum pro maiori fidelium commodo edi typis posse non solum latina lingua vel italica, sed alio quocumque idiomate, ita tamen ut pro quolibet elenco, qui ubicumque et quovis idiomate edatur, adsit approbatio S. Congregationis Indulgentiarum.

Non obstantibus quolibet decreto, constitutione, aut dispositione in contrarium, etiamsi speciali mentione dignis.

Datum Romae ex Secretaria S. Congregationis Indulgentiarum Sacrisque Reliquis praepositae die 23 Februarii 1878.

A. CARD. OREGGLIA A S. STEPHANO PRAEFECTUS.
A. Panici Secretarius. „

§ 2. *De Indulgentiis Crucium etc. Terrae Sanctae.*

Indulgentai crucium, coronarum aut rosariorum Terrae Sanctae sunt plures indulgentiae sive partiales sive plenariae adnexae dictis objectis per simplicem tactum locorum Terrae Sanctae atque sacram Reliquiarum ibi existentium.

Ex Constit. Innocentii XI *Unigeniti*, diei 28 Ianuarii 1688 referimus indulgentias una cum conditionibus necessariis ad eas lucrandas.

§. 1. Cum itaque, sicut Nobis nuper exponi fecit dilectus filius Petrus Marinus Sormanus, Minister Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum, super indulgentiis et peccatorum remissionibus, quae a pluribus Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris concessae fuisse asseruntur iis, qui penes se habuerint cruces, coronas, rosaria, vel grana ex lignis ejusdem Terrae Sanctae confecta, variae exortae fuerint dubitationes: adeo ut ex illis aliquae apocryphae et supposititiae existimentur; ac propterea idem Petrus Marinus, Minister Generalis, ut omnes in posterum hac in re controversiae praecidantur, plurimum cupiat opportune in praemissis a Nobis provideri, Nos piis ipsius Petri Marini Ministri Generalis votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuire volentes ipsumque a quibusvis etc. censemtes, supplicationibus ejus nomine Nobis etc. inclinati; de Venerabilium Fratrum Nostrorum, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis propagandae Fidei praepositorum, qui hujusmodi rem jussu Nostro mature discusserunt, consilio, omnes et quascumque indulgentias, seu peccatorum remissiones ac poenitentiatarum relaxations, quae pro crucibus, coronis rosariis et granis praefatis dictae Sanctae Terrae in perpetuum, seu ad tempus nondum elapsum Apostolica vel alia quavis auctoritate quomodocumque ac quandocumque concessae fuisse dicuntur, harum serie, quatenus opus sit, perpetuo revocantes et annullantes, omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus, quamdiu cruces, coronas aut rosaria dumtaxat, quae loca Terrae Sanctae hujusmodi, sacrasque

reliquias ibi existentes tetigerunt, penes se habuerint; in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere poenitentes et confessi sacraque Communione refecti, vel quatenus id facere nequierint, saltem contriti Nomen Jesu ore si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, plenariam; praeterea eisdem, si semel saltem in hebdomada, aut Officium divinum ordinarium, aut Beatissimae Virginis Mariae, aut defunctorum, aut septem Psalmos poenitentiales aut graduales, aut Coronam Domini, vel ejusdem Beatissimae Virginis, aut tertiam partem rosarii recitare: aut christianam doctrinam docere: aut infirmos alicujus hospitalis vel detentos in carcere visitare: seu pauperibus Christi subvenire: vel sacrosanto Missae Sacrificio interesse: vel illud, si sint sacerdotes, celebrare consueverint: ac vere similiter poenitentes et confessi sacerdoti ab Ordinario approbato sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint in aliquo ex diebus infra scriptis: nempe Nativitatis, Epiphaniae, Ascensionis Domini, Pentecostes, festi Sanctissimae Trinitatis, Corporis Christi: Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis et Nativitatis Beatae Mariae Virginis; Nativitatis Sancti Joannis Baptiste, Sanctorum Petri et Pauli, Andreeae, Jacobi, Joannis, Thomae, Philiippi et Jacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Judae, ac Mathiae Apostolorum et Omnium Sanctorum: atque eo die pias ad Deum preces effuderint pro haeresum et schismatum extirpatione, pro fidei catholicae propagatione, christianorum principum concordia atque aliis sanctae Matris Ecclesiae necessitatibus; in singulis diebus hujusmodi plenariam pariter omnium peccatorum suorum indulgen-

tiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Praemissa autem peragentibus in aliis quidem diebus festis Domini Nostri Iesu Christi, vel Beatae Mariae Virginis; septem annos et totidem quadragenas: in quocumque die Dominico, seu alio anni festo, quinque annos et totidem quadragenas: in quolibet vero alio anni die, centum dies: similiter iis, qui detentos in carcere, vel infirmos alicujus hospitalis visitaverint, eis aliquo pio opere subveniendo: aut doctrinam christianam in ecclesia vel domi proprios filios, consanguineos, vel famulos docuerint, quoties haec fecerint, ducentos dies. Illis insuper, qui campanae alicujus ecclesiae ad id dato signo, sive matutino, sive meridiano, sive vespertino consuetas preces *Angelus Domini* etc vel si eas ignoraverint, semel Orationem Dominicam et semel etiam Salutationem Angelicam: aut pariter dato simili signo pro defunctis Psalmum *De profundis*, vel si illum nesciverint, semel Orationem Dominicam et semel Salutationem Angelicam praeferatas recitaverint: quive feria sexta cuiuslibet hebdomadae Passionem et Mortem Domini Nostri Iesu Christi devote meditati fuerint, ac ter eo die Orationem Dominicam et toties Salutationem Angelicam supradictas dixerint: vel qui cum vero dolore de peccatis et stabili emendationis proposito conscientiam suam examinaverint, ac ter Orationem Dominicam, et toties Salutationem Angelicam praeferatas, sive ter etiam illas in honorem sanctissimae et individuae Trinitatis, aut quinque utramque in memoriam quinque plagarum Domini Nostri Iesu Christi de-

vote recitaverint: aut demum qui semel saltem in hebdomada coronam seu rosarium, aut Officium Beatae Mariae Virginis, seu defunctorum, seu Vesperas et unum saltem Nocturnum cum Laudibus, aut septem Psalmos poenitentiales cum Litanis et precibus recitare consueverint, quo die haec fecerint, ultra indulgentias et peccatorum remissiones, et poenitentiarum relaxationes a fel. rec. Pio PP. V., Praedecessore Nostro iis, qui praemissa peregerint, concessas, centum dies. Iis quoque, qui ante Missae celebrationem, seu Sacram Communionem, seu recitationem Officii divini ordinarii, vel Beatae Mariae Virginis aliquam orationem praeparatorialem fecerint; quoties id egerint: vel qui pro fidelibus in extremo vitae agone constitutis devote oraverint, aut pro illis semel saltem Orationem Dominicam, aut Salutationem Angelicam dixerint, quo die id fecerint, quinquaginta dies de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitissimis poenitentiis misericorditer in Domino, dicta auctoritate, tenore praesentium relaxamus.

Postremo eisdem, ut omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones praefatas animabus Christifideliū, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, eadem auctoritate, harum serie concedimus et indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

§. 2. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii pubblici subscriptis, et

sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis eadem fides ubique locorum adhibeat, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 28 Januarii 1688 Pontificatus Nostri anno duodecimo. (*Rescripta authentica* pag. 349).

§ 3. *De Indulgentiis crucifixorum.*

Duplex est species indulgentiarum quae adnecti solent *crucifixis*, scilicet indulgentiae *Viae Crucis* et indulgentia plenaria in *articulo mortis*. De crucifixis quibus adnexae sunt indulgentiae *Viae Crucis* loquemur infra, ubi de indulgentiis *Viae Crucis*: quare hic solum aliquid dicendum est de crucifixis, quibus adnexa est indulgentia in articulo mortis, lucranda non solum a possessoribus sed etiam ab aliis.

Iam vero huiusmodi crucifixi duplices sunt specie. Alii enim sunt quibus indulgentia haec adnexa est *ipso iure*; alii vero quibus adnexa est *ab homine*.

Exemplum prioris speciei habetur in Societate Iesu et in Ordine Clericorum regularium infirmis Ministrantium. In Summario enim indulgentiarum Soc. Iesu legitur sub n. 12. “Religiosis Societatis deferentibus osculandam vel tangendam imaginem Crucifixi (quam semel electam mutare non licet, nisi in eventu amissionis, cuicunque infirmo confessio et sacra communione refecto, vel saltem invocanti nomen Iesu ut plenariam indulgentiam applicare possint concescit Alexander VII (Infirmis Ministrantibus) Brevi Ut